

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Комітет з питань аграрної та земельної політики

Р І Ш Е Н Н Я

від 30 червня 2021 року
Протокол № 67

про проекти законів України

про внесення змін до деяких законів України (щодо спрощення процедур експертизи, реєстрації сортів рослин та обігу насіння) (реєстр. № 3680 від 18.06.2020)

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сортів рослин, насіння та садивного матеріалу (реєстр. №3680-1 від 06.07.2020)

Розглянувши і обговоривши проекти законів України про внесення змін до деяких законів України (щодо спрощення процедур експертизи, реєстрації сортів рослин та обігу насіння) (реєстр. № 3680 від 18.06.2020) та про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сортів рослин, насіння та садивного матеріалу (реєстр. №3680-1 від 06.07.2020), Комітет відзначає наступне.

Питання включено до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX (пп. 84 п. 5.6. «Продовольча безпека»).

Законопроект реєстр.№ 3680-1 відповідно до частини першої статті 100 Закону України “Про регламент Верховної Ради України” є альтернативним за своєю суттю до законопроекту реєстр. № 3680, адже містить положення, що регулюють однакове коло питань та повторюють за суттю положення щодо регулювання одних і тих же суспільних відносин зокрема, ними пропонується:

Проектом Закону України про внесення змін до деяких законів України (щодо спрощення процедур експертизи, реєстрації сортів рослин та обігу насіння) (реєстр. № 3680 від 18.06.2020) пропонується:

оптимізувати процедури у сфері охорони прав на сорти рослин, сертифікації насіння та реєстрації сортів рослин;

- привести термінологію у відповідність із законодавством ЄС та ратифікованими міжнародними договорами;

- надати право органам з оцінки відповідності, незалежно від форм власності на видачу сертифікатів, що засвідчують сортові якості насіння і садивного матеріалу (крім категорій «базове та добазове насіння та вихідний і базовий садивний матеріал»);

- створити Апеляційну палату, до компетенції якої відноситься розгляд скарг заявників щодо експертних висновків та/або результатів експертизи, рішень Компетентного органу та скарг на дії (бездіяльність) експертного закладу та/або Компетентного органу стосовно питань у сфері охорони прав на сорти рослин;

- запровадити видачу дублікатів патенту, свідоцтва про державну реєстрацію сорту рослин, свідоцтва про авторство на сорт рослин. За видачу дубліката сплачується збір;

- дослідні зразки сортів, які ввозяться в Україну для цілей експертизи заявки, не підлягають квотуванню, ліцензуванню і сертифікації та державній санітарногігієнічній експертизі, а карантинний огляд цих зразків здійснюється безоплатно;

- сорти овочевих культур, які зареєстровані в країнах держав-учасниць або державами-членами Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин можуть поширюватися в Україні після отримання експертного висновку про ухвалення назви сорту;

- експертиза заявки позбавляється статусу державної науково-технічної експертизи (право на проведення експертизи заявки надається недержавним установам).

Міністерство фінансів України у своєму висновку зазначає зокрема, що позбавлення експертизи заявки статусу державної науково-технічної експертизи може призвести до зменшення надходжень до державного бюджету. Крім цього, реалізація положень проекту Закону щодо заснування Апеляційної палати може потребувати збільшення видатків державного бюджету, проте визначити вартісну величину зазначених витрат неможливо, оскільки розробником не надано відповідних обґрунтувань та розрахунків щодо можливої потреби в коштах на зазначені заходи. Положення проекту Закону не відповідають нормам статті 27 Бюджетного кодексу України щодо введення в дію законів, що впливають на показники бюджету.

Міністерство аграрної політики та продовольства України у своєму висновку до законопроекту зазначає, що запропоновані у проекті зміни не зможуть вирішити недоліки в сфері насінництва та охорони прав на сорти рослин і пропонує розробити новий законопроект.

Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів підтримує із врахуванням зауважень до законопроекту.

Проектом Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сортів рослин, насіння та садивного матеріалу (реєстр. №3680-1 від 06.07.2020) пропонується:

що майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору або на замовлення, будуть належати

юридичній або фізичній особі, де або у якої працює працівник, який створив цей об'єкт, або замовникові цього об'єкта, якщо інше не встановлено договором;

- привести термінологію у відповідність із законодавством ЄС та ратифікованими міжнародними договорами;

- оптимізувати процедури у сфері охорони прав на сорти рослин та сертифікації насіння;

- створити Апеляційну палату як підрозділ Компетентного органу для колегіального розгляду заперечень проти рішень Компетентного органу щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності та інших питань;

- запровадити збір за подання до Апеляційної палати заперечення проти рішення Компетентного органу про відмову в державній реєстрації права на сорт. У разі задоволення заперечення збір за подання заперечення підлягає поверненню;

- запровадити видачу дублікатів патенту, свідоцтва про державну реєстрацію сорту рослин, свідоцтва про авторство на сорт рослин. За видачу дублікату сплачується збір;

- запровадити можливість врахування, як результату експертизи сорту, даних дореєстраційного сортовивчення, якщо таке сортовивчення проведено експертним закладом;

- експертиза заявки позбавляється статусу державної науково-технічної експертизи (право на проведення експертизи заявки надається недержавним установам).

Міністерство фінансів України у своєму висновку зазначає, що реалізація вказаних положень законопроекту може потребувати додаткових видатків з державного бюджету та потребує доопрацювання, надання фінансовоекономічних розрахунків та обґрунтувань, а також опрацювання разом із законопроектом «Про внесення змін до деяких законів України (щодо спрощення процедур експертизи, реєстрації сортів рослин та обігу насіння)» № 3680 від 18.06.2020.

Міністерство аграрної політики та продовольства України у своєму висновку до законопроекту зазначає, що запропоновані у проекті зміни не зможуть вирішити недоліки в сфері насінництва та охорони прав на сорти рослин і пропонує розробити новий законопроект.

Оскільки законопроект реєстр. № 3680-1, що розглядається, за своєю суттю є альтернативним, відповідно до частини першої статті 100 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», до нього може бути застосована процедура, передбачена частиною другою статті 110 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», яка передбачає, що при розгляді альтернативних законопроектів головний комітет може рекомендувати Верховній Раді України взяти за основу один із них або підготувати інший законопроект, який вноситься на розгляд Верховної Ради України народними депутатами - членами цього комітету.

Пункт 1 частини першої статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» надає комітетам Верховної Ради України право при здійсненні законопроектної функції, зокрема, розробляти з власної ініціативи проекти

законів з питань, що віднесені до предметів відання, з наступним внесенням їх на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України - членами Комітету за його рішенням.

Під час проведення засідання Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики обговорено доопрацьований у Комітеті відповідно до частини другої статті 110 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» на основі законопроектів реєстр. № 3680 та реєстр. № 3680-1, які врегульовують однакове коло питань, новий проект Закону України про внесення змін до законів України «Про охорону прав на сорти рослин» та «Про насіння і садивний матеріал».

Новим законопроектом пропонується:

1. Запровадити принцип дерегуляції процесу державної реєстрації сортів рослин відповідно до норм міжнародного законодавства і практики їх реалізації, а саме оптимізовано кількість реєстраційних процедур:

а) вилучено у Законі України «Про охорону прав на сорти рослин» процедуру формальної експертизи, шляхом запровадження процедури розгляду заявки Компетентним органом строком до 20 днів;

б) спрощено процедуру експертизи назви сорту та її ухвалення, з встановленням строку до 20 днів, шляхом виключення даної процедури з процесу дій експертного закладу кваліфікаційної експертизи, запровадженням її перевірки та ухваленням Компетентним органом під час розгляду заявки;

в) спрощено процедуру встановлення дати подання заявки, з відповідним визнанням її датою встановлення пріоритету по заявці сорту із зазначенням у документі Компетентного органу - повідомленні про завершення розгляду заявки;

2. Привести термінологію у відповідність до міжнародних та техніко-юридичних вимог, у тому числі заміною формулювання виду права – з діючої норми - «майнове право інтелектуальної власності поширення сорту» на запропоновану редакцію - «право на поширення сорту»;

3. Привести у відповідність повноваження Компетентного органу згідно покладених Законом повноважень;

4. Уточнити вимоги до експертного закладу та порядок їх уповноваження на виконання функцій у сфері охорони прав на сорти рослин;

5. Запровадити чіткі відмінності: Реєстру заявок, Реєстру патентів, Реєстру сортів рослин в Україні, порядок опублікування їх відомостей;

6. Запровадити норму щодо можливості електронного документообігу і ведення реєстрів у єдиній автоматизованій базі даних;

7. Уточнити поняття, порядок набуття і реалізації особистих немайнових прав інтелектуальної власності авторами сорту, порядок правових взаємовідносин з селекціонерами, або набуття автором статусу селекціонера у відповідності з положенням Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин;

8. Спростити нормативні вимоги щодо процесу набуття прав на сорти рослин заявниками шляхом поєднання процедур виникнення прав

інтелектуальної власності на сорти рослин і їх державної реєстрації, початку перебігу їх дії від моменту офіційного опублікування.

9. Скасувати вимоги щодо державної реєстрації для батьківських компонентів сортів овочевих культур.

10. Запроваджено декларативний принцип державної реєстрації сортів які використовуються у декоративних цілях, а також сортів овочевих культур, плодово-ягідних, горіхоплідних культур, трав, не призначених для вирощування на корм, та батьківських компонентів до сортів гібридного типу (інбредних ліній, гібридів), а також за умови підтвердження здійснення експертизи сорту в інших країнах, результати яких будуть офіційно визнані Компетентним органом.

11. Уточнити вимоги щодо спрощення ввезення в Україну зразків для дослідних, селекційних цілей.

12. Надати право видачі сертифікатів, що визначають сортові якості насіння по категорії насіння «сертифіковане» органам сертифікації будь-якої форми власності.

Обговоривши положення підготовленого доопрацьованого проекту Закону, народні депутати України – члени Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики висловили підтримку запропонованої редакції законопроекту.

З огляду на вищезазначене та керуючись положеннями пункту 1 частини першої статті 15 Закону України “Про комітети Верховної Ради України”, частини третьої статті 93, частини першої статті 100, статті 108, частини другої статті 110 Закону України “Про регламент Верховної Ради України”, **Комітет вирішив:**

1. Підтримати редакцію доопрацьованого у Комітеті Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики проекту Закону України про внесення змін до законів України «Про охорону прав на сорти рослин» та «Про насіння і садивний матеріал», доручити народним депутатам України – членам Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики, відповідно до частини другої статті 110 Закону України “Про Регламент Верховної Ради України”, оформити та в установленому порядку зареєструвати цей проект і внести його на розгляд Верховної Ради України.

2. Рекомендувати Верховній Раді України:

проект Закону про внесення змін до законів України «Про охорону прав на сорти рослин» та «Про насіння і садивний матеріал» включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;

за наслідками розгляду законопроекту в першому читанні, відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України “Про регламент Верховної Ради України”, прийняти його за основу.

3. Доповідати позицію Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики щодо цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України доручити Голові Комітету Сольському М.Т.

Голова Комітету

М. СОЛЬСЬКИЙ